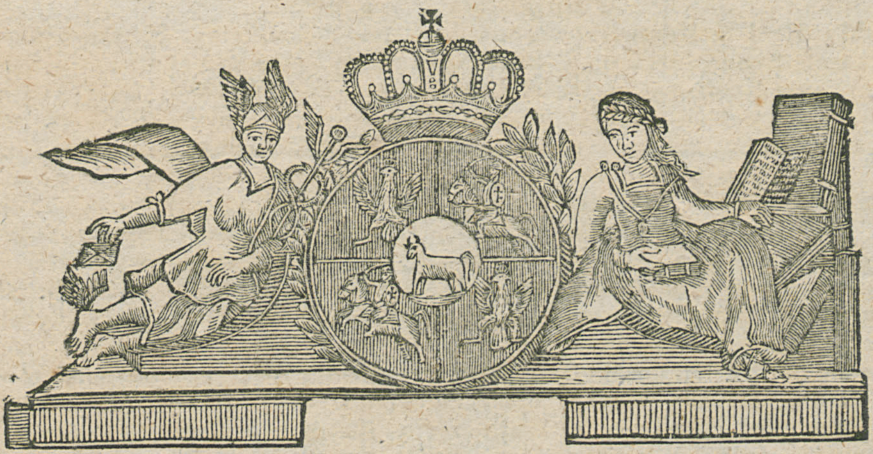

GAZETA WARSZAWSKA.

WE SRZODĘ, *Dnia* 27 *Listopada* ROKU 1793.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

LITWA.
POWIAT GRODZIENSKI.

Z Grodna Seſsya Seymowa dnia 18 *Listop: w Poniedziałek.*

Od projektu Formy Rządu dzisieyſza zagajona Seſsya, lecz dopraſzano się aby wprzody niektóre projekta inne decydowane były; a zatym od projektu wyznaczenia JJ. PP. Karskiego i Orańskiego na funkcyą Loteryi zaczęto, i tymże po 4000 zł: penſyi oznaczono. Ustanowienie Sądu w ſprawie JP. Oziębłowskiego Posła Woiewodztwa Brześć: Lit: nastąpiło tudzież ſprawiedliwość dla JO. Xcia Dominika Radziwiłła Podkomorzyca W. X. Lit: i iego wierzycielom. W tym nastąpiło czytanie Tomu pierwſzego Formy Rządu, ktory zamyka następuiące rozdziały. 1*mo.* Prawa Kardynalne. 2*do.* Pacta Conventa. 3*tio.* Materye Status. 4*to.* Seymiki Koronne. 5*to.* Seymiki Litt: 6*to.* Seymy. 7*mo.* Sądy Seym we. 8*vo.* Rada Nieustaiąca. Reſzta do czytania zostawiona do Seſsyi następnych, a dzisieyſza ſolwowana na jutro.

Prawa na dawnieyſzych Seſsyach zapadłe następuią.

Wypis z Ksiąg Ziemiańskich Pttu Grodz: R. 1793. Mca Listop: dnia 6.

Sprawiedliwość dla Obywatelow Oboyga Narodow skarżących na Sancyta i zyskuiących ich uchylenie.

My Król z Konfederowanemi Stanami deklaruiemy, iż skoro sancytum w Stanach Skonfederowaney Rzeczypospolitey podniesionym zostanie: tym samym pokrzywdzony wraca się do stanu pierwszego, w jakim był, y powodem zapadłey Konstytucyi, niezważaiąc na sancytum y dekreta, z mocy sancytum otrzymane do rzeczy, lub Possessyi, sobie przez sancyt lub dekret odiętey, wchodzić może, a to używaiąc Urzędnika Sądowego, dekreta y Prawa exekwuiącego, każdego Woiewodztwa *captato quovis tempore* z użyciem pomocy Woyskowey w przypadku oporu od każdey Kommendy za rekwizycyą Urzędnika dodać się powinney, co się zaś tycze szkod y użytków; niemniey win y excessów, do Sądu przyzwoitego odsyłamy. Że zaś dla przeyrzenia sancytów przez Konfederacyą Targowicką wydanych, y dla dania na zaskarżenie sancytów Opinii, Deputacyą wyznaczyliśmy, a dla uwiadomienia Publiczności Summaryusze rozdrukować tychże sancytów zupełnie, nakazaliśmy, jedynie tym celem, aby Obywatel y Skarb przemocą y bezprawiem uciśniony, w krzywdzie y szkodzie poniesioney, uzyskał sprawiedliwość, jeżeliby w Aktach Konfederacyi Oboyga Narodów do Metryk już oddanych y w takowych Summaryuszach sancytum, jakowa Instrukcya, lub rezolucya z Konfederacyi Targowickiey wydane, umieszczonemi nie były, takowe kassuiemy y za nie byłe uznaiemy.

Wypis z Ksiąg Ziemiańskich Pttu Grodz: R. 1793. Mca Paźdz: d. 6.

Fundacyа.

Chcąc aby Obywatele zgromadzenia Konfessyi Augsburskiey w Naszych Miastach, Grodnie y Szawlach, y w tych Ekonomiach mieszkaiący, im bardziey do Kraju się przywięzuią, tym użytecznieyszemi stać się mogli. Uznaliśmy więc do tego publicznego dobra odpowiadaiącą prozbę tegoż zgromadzenia Konfessyi Augsburskiey, aby do Nabożeństwa wyznania swoiego, domy Boże mieć mogli, tak w Koronie, iako też y w W. X. Litt: y to na fundamencie już z dawna onym służących Praw, y Traktatów *de Anno* 1768. y 1775. A zatym nadawszy temuż zgromadzeniu nieodmienney Augsburskiey Konfessyi. *Prymo* w Mieście Naszym Grodnie Przywileiem Naszym wiecznością oddanym dom Nasz Królewski murowany własny na Horodnicy sytuowany, *cum suo territorio*, y z wszelką na tymże aktu będącą budowlą, tudzież przyległym gruntem do owego domu cztery morgi (oprócz Ogrodu y dziedzińca) oznaczać maiącym podług Mappy przez Geometra Naszego przysięgłego wygotowaną, a przez Nas Króla podpisaną. A w Mieście Naszym Szawlach dom Nasz murowany, czyli Officynę po prawey stronie mniemaney kordygardy sytuowaney, y z przyległym tey Officynie gruntem cztery morgi, oprócz Ogrodu y dziedzińca maiący tuteyszey podług Mappy przez Geometrę Naszego przysięgłego wygotowaną, a przez Nas podpisauą na Dom Boży przerzeczonego wyznania Augsburskiego, tudzież na potrzebne mieszkanie ich Duchowieńswa, y Szkołę, a oraz na Cmentarze z wolnym na wieczne czasy onychże używaniem, posiadaniem, z wszelkiemi według Traktatów 1768. y 1775. Roku, temuż zgromadzeniu Augsburskiey Konfessyi, tak w Koronie, jakoteż y w W. X. Litt: służącemi, wolnościami, a to stosownie do Przywilejow na przerzeczone obiedwie fundacye z łaski Naszey Królewskiey pod-

pisanemi y z Kancellaryi W. X. Litt: wydanemi, nadaiemy, daruiemy na wieczne czasy, chcąc ażeby przerzeczone wieczyste nadania domów, y gruntów w Miastach, y Ekonomiach Naszych Grodzieńskiey y Szawelskiey, jako pod protekcyą Nas Króla y Sukcessorów Naszych, a oraz pod Gwarancyą powyższych y teraźnieyszego Seymu, y Traktatów wiecznie zostawaiące, zupełnie wolnemi byli y zostawali, od wszelkich podatków gruntowych, lub czynszowych, niemniey od wszelkich kwaterunków, y od innych jakichkolwiek bądź ciężarów wraz z fundacyą Kościoła teyże Konfessyi Augsburskiey w dziedzicznym Mieście Szadowie przez Xięcia Stanisława Poniatowskiego uczynioną y uskutkowaną, tak, iż te onym służące Prawa nigdy niewzruszone, ani odmienione zostaną. Naostatek wszystkie Prawa według Traktatu 1768. y 1775. Roku zgromadzeniu nieodmiennego Augsburskiego wyznania w Koronie y w W. X. Litt: służące, *una cum executione* tychże Praw potwierdzamy.

K O R O N A.
X I Ę S T W O M A Z O W I E C K I E.
ZIEMIA WARSZAWSKA.

Z Warszawy d. 27 Listop:

W Poniedziałek przeszły obchodziła Stolica tuteysza uroczyście dzień Koronacyi Nayiaś: Pana. W Kollegiacie tuteyszey z tego powodu Wotywę solenną JX. Malinowski Biskup Cyneński Suffr: Mied: celebrował, i *Te Deum Laudamus* śpiewane było przy rzęsistym odgłosie armat. Senatorowie i Urzędnicy w tey Rezydencyi znayduiący się, tudzież cały Magistrat Warszawski i liczne obywatelstwo akt ten swoią przytomnością tym wspanialszy czynili.

W I A D O M O S C I Z A G R A N I C Z N E.
F R A N C Y A.

Opis wiadomości, i niektore Anekdoty o życiu ściętey Maryi Antoniny Krolowey Francuzkiey.

Zaślubiona Marya Antonina z Austryi d. 16. Maja r. 1770 Ludwikowi zeszłemu Krolowi Francuzkiemu podowczas Delfinowi: z Wiednia do Wersalu bardzo wspaniale wieziona była, ciąg podrożny podobny był Tryumfalnemu wiazdowi, pod zaślubienie iey były ochoty, bale, rozmaite zabawki, i rożne sprawiano uroczystości, jakich w Europie ani widziano; kosztowało to milliony, kto ią wowczas oglądał nie mogł wydziwić się iey wdziękom, przychylności ku każdemu, a osobliwie iey piękności. Zostawszy iuż Matką troyga dzieci, chociaż nieco stanem Małżeńskim zmieniona, woiażuiący ieden, widząc ią r. 1787 pod czas iedney uroczystości u Dworu Francuzkiego obchodzoney, rzekł: *Ona iest iedną tylko u całego swego Dworu naypięknieyszą damą.* Pewny Dziejopis w młodszych latach ią opisuiąc, wystawia następuiące iey uportretowanie,,,,,,,, Postawa na iey wiek (lat 16) wysoka, ślicznego składu, i jakoby ieszcze nie całkiem dorosła osoba, nie bardzo obłożona ciałem, włosy blond, a z iey czoła już okazował się Krolewski Majestat, Skład twarzy, był w począgleyszy owal, a brwie iey takiey piękności, jaką tylko blondyn mieć może, oczy przywiększe, niebieskie, pełne animuszu i ognia, nos iey na-

gięty (Rzymski) przykończaty, usta małe, blask delikatnego iey ciała, az zacmiaiący, a przy żywym kolorze iey licow, wszystkie innych wdzięki za nic. Nosiła się jak Krolowa, którey powagę łagodziła przyiemność. Od samego początku umiała ta Xiężniczka dworską wesołość i wspaniałość z obranemi przez się samę zabawami pogadzić. Muzykę i Teatr miernie lubiła wdzięcznym śpiewała głosem w gust Włoski, i przykładała starania aby w Paryżu mniey tam wydoskonalony sposob śpiewania włoskiego, ukształcić. Nie zabawem mały Teatr przyiacielski tam wystawiła, na którym sama z swoiemi krewnemi, pousiał komedye i operetty utrzymywała, gdzie rolą graiąc służebney lub wieyskiey dziewczyny, naylepiey ona się wydawała. Wieczory, które od Dworskich uciech były wolne, na koncertach i cwiczeniach, lub probach na przyiacielskim Teatrze były trawione, do czego iednak mąż iey nigdy nie mięszał się. Lubiła i konno wyieżdżać z obranym sobie Towarzystwem.„„„

Przy pierwszym wieździe z mężem swoim do Paryża nadzwyczayną Obywatele radość okazywali. Oboie zaraz chodzili długo razem po ogrodzie zamkówym Tuilleries, a lud zewsząd dla przypatzenia się im, zgromadzał się. Weszli potym do Zamku i z tamtąd ieszcze przez okna ciekawemu pokazywali się ludowi. Gubernator Paryzki Marszałek de Brissac na ten czas uczynił do Delfiny komplement, o którym tylko ieden Francuzki officer był wiadomy..... „Madame (rzekł on) W Pani tu dwakroć sto tysięcy więcey masz miłośnikow dla siebie.„„„„

Piękność iey nadzwyczayna wzbudziła zazdrość u wszystkich Dam dworskich, a ta nie zadługo w nieukoioną obrociła się nienawiść. *Duc de Choiseul* był na ów czas Ministrem Ludwika XV. a temu Ministrowi, o którego przywiązaniu do Domu Austryackiego wiadomo, Delfina bardzo przychylną była; wzbudziła przez to na siebie nienawiść Dubarry metressy Krolewskiey, i iey ulubionego Duc d'Aiguillona, który przez kabały Ministrow cisnął się, żeby był mieysce Ministra de Choiseul posiadał. Od tego czasu u Dworu dwie zrobiły się partye, iedna drugiey nienawidząca i iedna drugą prześladuiąca, to iest partya Delfiny czyli Choiseula i partya Dubarry czyli Aiguillona. Lubo z innych powodow, miała także co cierpieć Delfina od Guwernantki Dworu Grafowey *Noailles*, surowey, skrzętney i szlachetnością nadętey Damy, bo ta bez ustanku wyrzucała Delfinie na oczy, upodlenie swey godności, że to albo owo iey nie przystoi; że iey żywość i wesołość zbyteczna, że się to albo owo z wysokdścią iey Rangi nie zgadza. Lecz nic na te perswazye nie zważaiąc Delfina, dała Grafowey de Nouilles przezwisko *Madame Etiquette*, i szła za skłonnościami swoiemi, wychodziła sama, gdzie i dokąd iey się podobało, bez wszelkiego męzkiego towarzyszenia ale też często i z mężem swoim Delfinem dla wspierania potrzebnych i nędznych.

Z Paryża dnia 26 Paźdz:

Referendarz Deputacyi Prawodawczey *Cambacérès* przywodził z Xięgi Konstytucyi, że osoby zakonne oboyga płci do sukcessyi należyć powinny od 14 Lypca Ru 1789. ktoremu Artykułowi sprzeciwiali się Ramel y Genissieux dowodząc, że ten Artykuł wielkie zamięszania sprawiłby w Familiach, y byłby okazyą licznych processów, lecz Philipeaux Cambon Barrere y Billaud-Varennes dowodzili, iż na fundamentach rowności iuż pod ten czas kiedi o sukcessyach obwoływano prawo z prawa natury y

te stany do rowney sukcessyi należały, a zatym że doniey prawo maią y mieć powinny, w niesli Dekretowano, że osoby zakonne oboiey płci są prawdziwemi wspołsukcessorami wszelkich sukcessyi.

Z Paryża dnia 30. Październ:

Deputacya powszechnego bezpieczeństwa informowana ze większa część miast nadgranicznych na 4 miesiące iuż we wszystkie potrzeby uprowidowana. St: Just i Lebas Reprezentanci ludu przy Rhenie donoszą że w akcyi dnia 18. gdzie Austryacy i Prussacy znacznie zostali porażeni, Obywatel Donadieu Kapitan w iedenastym Regimencie Dragonii zdobył Chorągiew Pruską, ubiwszy wprzody podchorążego. Przypuszczony do kratek, złożył w Konwencyi ofiarę teyże chorągwi, całey Izby zrąd żywe oklaski.

Na Sessyi Konwencyi Narodowey, d. 26. t. m. stanął Dekret względem Szkoł pierwiastkowych następny.

Szkoły publiczne będą ustanowione po wszystkich Krajach Rzpltey w stosunku ludności oznaczoney przez tabellę.

Dzieci nabierać będą w Szkołach edukacyą początkową fizyczną moralną i logiczną, ktora będzie nayzdatnieysza do wpaiania w nich obyczajow Republikantskich, miłości Oyczyzny, i gustowania w pracy.

Uczyć się będą pisać, czytać i mowić po francuzku; dawane im będą traktaty o cnotach, ktore zdobią, nay ardziey człowieka wolnego, a nayszczegolniey traktaty o rewolucyi Francuzkiey nayzdolnieysze do wzruszenia w nich sentymentow wolności i rowności, wiadomości geografii o Francyi, tudzież o poznaniu praw i powinności człowieka i obywatela, to powinno bydź dowodzone przykładami i ich własnym doświadczeniem.

Powinny dzieci cwiczyć się w wiadomościach objektow, ktore ie otaczaią i elementow, będą się ćwiczyć w rachunkach regestraturze w wiadomości o ciężarach, miarach i w rozmierze czasu. Będą przypatrywać się pracom rolniczym i będą w niey się cwiczyć; ile wiek ich pozwoli.

Wypis z Gazet d. 30. Paźdz:

Generał *Lukner* aresztowany w *Metz*, w Pałacu Luxemburg osadzony został.

Prokurator rady powszechney podał projekt do Dekretu: ktory przyięty w teyże radzie został. 1*mo*. Wieńce Obywatelskie będą posłane do armii *Zachodniey*, dla podzielenia onych, po między żołnierzy, a osobliwie pomiędzy Patryotow; którzy w niewoli zostawali w *Cholet i Mortagne*. 2*do*. Kommissya z Jakobinow składaiąca się, uda się do *Vendeé* dla oświecenia ludu obłąkanego. 3*tio*. Rada powszechna uda się z prozbą do Konwencyi, ażeby Republikani wzięli w possessyą dobra Arystokratow, ażeby Kolonia Republikantska była ustanowiona i żeby woyska nie wprzod powrociły, aż poki i iednego nie będzie tam Rebellizanta.

Generał *Carteaux* donosi z obozu pod *Toulon* że w czasie uroczystego obchodu z woyskiem wzięcia *Lugdunu*, Anglicy w liczbie 5000 attakowali nas, po potyczce bardzo żwawey do reyterady przymuszeni zostali z wielką stratą.

Obywatele pierwszey rekwizycyi cuda waleczności dokazywali. Liczba aresztowanych iest 5098.

Z Paryża dnia 1 Listop:

Miesiące i dnie u nas już dostały swoie nazwiska. Miesiące *Jesienne* Vendemaire, Brumaire, Frimaire, *Zimowe* Niveos, Ventos, Pluvios; *Wiosniane* Germinal, Floreal, Prereal; *Letnie* Messidor, Feroldor, Fructidor. Dnie zaś całey Dekady, Primidi; Duodi, Tridi, Quartidi, Quintidi, Septidi, Octidi, Nonodi, i Decadi na,

zywać się będą. Zaś 5 dni do miesięcy nie należące, Sanscullotides nazwane.

Tuteyszy Protestantow Konsystorz już rozporządzenie uczynił, aby na potym regularnie nabożeństwo każdego rogo dnia Dekady odprawiane było, iednak i w dni niedzielne zostawione iest cwiczenie się w nabożeństwie.

Miasto *Cholet* (1) udało się do Konwencyi z przeprosżeniem i prozbą o darowanie tym Obywatelom winy, ktorzy uwiedzionemi byli z Rojalistami łączyć się.

Z Manheimu dnia 3. Listopada.

Bombardowanie fortecy *Landau* zupełnie iest zawieszone. Prusacy cofneli się od tego mieysca, dla udania się do *Sarre*: gdyż tam Francuzi licznie zgromadziwszy się przymusili Garnizon w Pirmasens do rettyrady. Zdaie się, iż na tym przestaną woyska skombinowane, że w blokadzie tylko trzymać będą to Miasto, część armii Gnła Wurmsera i korpus Xcia de Condé do tego zamiaru są przeznaczone.

NIĘMCY.

Wypis z Listu dnia 26 Pazdziernika z Wiednia.

Konsylium Woienne porozsyłało cyrkularne listy powszystkich Prowincyach Niemieckich, aby rekrut w lecie wybierany, bez zwłoki był iuż wysyłany do rożnych armiow. Pod murami tuteyszey stolicy codziennie widziemy zgromadzaiącego się rekruta: sustentacya ich w niczym się nie rożni od innego żołnierza. Wybierano na rekruta ludzi czerstwych y zdrowych, aby mogli wytrzymać fatygi woienne y ciągłe marsze nim naswe przybędą przeznaczenie.

Wszystkie doniesienia od armii Generała Wurmsera donoszą o nadzwyczayney radości mieszkańców Alzacyi w naywyższym sposobie, że ich uwolnił z pod rządu Konwencyi.

Po cofnieniu się woysk Piemontskich z Sabaudyi: dowiaduiemy się z Listow autentycznych, że Generał Leutnant *Devins* znaczną uczynił dywersyą pomykaiąc swe poczty od *Clans* aż do *Revet*. Zamiarem iest iego przeciąć kommunikacyą woyskom Francuzkim w Nizzy będącym, przez przerznięcie kommunikacyi z Francyą z strony *du Var*; albo z strony *Lantosca St: Martin* y *Molieres*, przez ktore ieszcze mogliby Francuzi cofnąć się.

Baron *Dedem* Ambassador Hollenderski przy Porcie Ottomańskiey będący pożegnawszy się tam, powraca do swego Kraju; przybył tu z Zoną y Synem. Był prezentowany Ministeryum tuteyszemu przez Barona de Haeften: a Zona jego przez Ambassadorową Wenecką.

Z Reinstrom dnia 9. Listop:

Lubo niektore są doniesienia, że *Zabern* (2) już woyska skombinowane odebrały, pewna iest iednak że dotąd w tym mieście Francuzi zostaią. Oblężenie zaś *Fort Louis*, (3) utrzymuią nasi.

---

(1) Cholet *Miasto Francuzkie w Powiecie Andegawskim maiące Zamek piękny mil* 9 *od Audegawy*. 70 *od Paryża*.

(2) Zabern Sawerna *Miasto w Biskupstwie Spireńskim o mil 6 od Spiry, nazywa się Tabernæ Rhenanæ*. Berg Zabern *Miasto Niemieckie w Xięstwie dwoch Mostow, mil 3 od Landawy, nazywa się Bergæ ad Tabernas.*

(3) Fort-Louis *obronne mieysce Francuzkie w Alsacyi ufortyfikowane od Ludwika XIV. na kępie Renem oblaney. Mil* 8 *od Strasburga*. 5 *od Landawy*. 20 *od Brisaku*. 5 *od Weissenburga.*

Z Berlina dnia 9 Listop:

Krol Jmć Pruski wczoray wieczorem w afsystencyi JP. Marquifa Lucchesiniego i Pułkownika Mannsteina z Prufs południowych w zupełnym zdrowiu, wyjechawfzy we Czwartek z Wrocławia, z pociechą wfzystkich Obywateli tuteyfzych przybył.

B E L G I U M

Z Bruxeli dnia 1 Listopada.

Wypis z Dziennika Woyskowego z kwatery głowney Bermerain. — Dnia 27 ruszono Francuzow ze stanowiska w Fosteau gdzie armaty y część woy: ska utracili.

Tegoż dnia *Xże* d'Yorck attakował Francuzow w stanowisku Pont-a Fresfin, gdzie straciwfzy więcey 100 ludzi w zabitych, 150 w zabranych w niewolą prawie wfzyfcy zostali bleyzerowani.

Tegoż dnia Francuzi pofuneli się ku Cateau z 4 batallionami Infanteryi y 800 Jazdy obrali stanowisko w tyle Cateau w zamiarze złupienia go, lecz Podpułkownik *Xże* de Schwarzenberg na czele Hułanow y Huzarow do ucieczki ich przymusił.

Dnia 28 Francuzów 2000 wyparowano z miasta de Lannoy; gzie 4 armaty wiele wozow; amonicyą, y 200 niewolnikow postradali. Strata nafzych iest bardzo mała.

Z Bruxelli d. 6. Listop:

Codziennie iefzcze okolicom Ypry i Menin, a mianowicie przy Werwiek zagrażaią Francuzi wtargnieniem. Swieżo znowu zapadła tam krwawa potyczka, lecz wstrzymani i cafnieni chcący wkroczyć Francuzi.

Wypis z Listu z Bruxelli d. 7 List:

Francuzi ie opuścili zupełnie Flandryi Austryackiey utrzymuią się iefzcze w *Poperyngue* około Ypry iDixmude gdzie zdaią się do upadłego chcieć trzymać. Wszystkie groble i tamy które tam przystęp czyniły, pozrzucali, okopali się z prawey y lewey strony, obwiedli się wodą, tak dalece, że nie mogą być, iak z przodu tylko attakowani, i to z wielką trudnością. Armia Xcia Coburga bardzo powoli postępuie. Kwatera iey Generalna iest teraz w *Angie-Fontaine.* Generałowie nasi zdaią się mieć tylko na ostróżności żeby utrzymać się przy mieyscach nabytych. Armia nasza która Kordon od morza aż do rzeki Sambry zaciąga ustawicznie się musi z Francuzami ucierać. Dnia 2 tego miesiąca Generał Beaulieu attakował Francuzow w borie *de Mariami* w okolicach Philippeville, zkąd po żywey utsrezce nieprzyiaciel cofniony; nadzwyczaynie iednak pomnaża się w *Ardennes*, tak dalece, że Generał Beaulieu obawiaiąc się aby od większey liczby nieprzyiaciela nie był pokonany umknął się z pospiechem w Kray pomiędzy Sambre y Neufe, obrawfzy stanowisko przy Opactwie *St: Gerard*; w nofzą, że w tym mieyfcu niezadługo przyidzie do mocney batalij. Wiele Obywatelow około Namuru domagało się o broń dla fwey obrony, ma im bydź 25000 flint rozdanych. Artyllerya y pontony, które były do Malines odesłane, maią bydź do armii nazad ściągnione zkąd w nofzą; że przyidzie iefzcze do bardzo ważney potyczki.

Dnia 4 t. m. korpus ogromne woysk nieprzyiacielskich attakowało Austryaków stoiących w okolicach *Dinant*; (4) zaszła tam krwawa battalia, w ktorey Francuzi korzystaiąc zokoliczności dobrey pozycyi y fwey przemocy, pobili woyska nafze i przymusili do ucieczki. Rycerze iednak nasi daiąc odpor iaki mogł bydź dany, po

(4) Dinant w Gaz: Nro: 82. na kar: 4.

opieraniu się nayw.lecznieyszym straciwszy niezliczoną liczbę ludzi do *Dinant* umknęli się, a z tamtąd wraz z obywatelami, ktorzy co droższego po zabierawszy do Namur poszli.—Generałowie nasi powziąwszy o tey klęsce wiadomość, śpieszyli czymprędzey dla pomocy, lecz Francuzi po zabierawszy wszystko, popaliwszy Miasteczka y Zamki cofnęli się ku swym granicom. Jaka była w szczegulności strata naszych, dotąd wiadomo nie iest.

Z Bruxelli d. 10 *Listop:*

Francuzi nie przestaią okolic *Ypry* (5) *i Poperingen* pustoszyć. Zdaią się nawet mieć zamiar w *Poperingen* (6) umocować się, gdzie z naywiększą pilnością i pośpiechem wysypuią szańce i bateryę, osadzaiąc w nich artylleryą.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

Z Liworny dnia 20 *Pazdziernika.*

Poddanie się Toulonu zdaie się być co raz niepodobnieysze gdyż tam co raz więcey okrętow Państw skombinowanych przybywa. Twierdzą, że w porcie Toulonu sześć okrętów woiennych Francuzkich uzbraia się pod Banderą białą dla przyięcia na ląd Regenta Francuzkiego, ktory albo pod Toulonem albo w Genewie ma wysiąść, z kąd do Toulonu uda się gdzie installowanym bydź ma, ieżeli nie znaydzie iakiey przeszkody.

Z Bruxelli dnia 31 *Pazdziernika.*

Za zbliżaniem Xcia *de Yorck*, Francuzi z Flandryi zachodniey już wyiśli do swoich granic.

Z Durlach d. 2. *Listop:*

Tylko co tu nadbiegła wiadomość zapewniaiąca, że wczoray po południu o godzinie 4. Landawa poddała się. Ta wiadomość nie prawdzi się.

Mocno tu zapewniaią iż Rządy Angielskie 5000 Austryakow w Angielski żołd wzięły dla umocnienia Toulonu, a bardziey dla powiększenia armii ktora się ściąga dla opanowania Francyi południowey.

Z Bruxelli dnia 4 *Listop:*

W Prowincyą Luxemburską ieszcze nie przestaią wpadać Francuzi i spustoszenia czynić.

Co do armii Xcia Koburga; ta w zupełney iest nieczynności i tylko na obroty nieprzyiacielskie baczność swą zwraca. Kampania naykrwawsza, iakiey mało w Historyach znaydziemy pamiątki, wnoszą wszyscy, że się zakończy. Woyska nasze iednak nie mogą iść na zimowe kwatery, ponieważ Francuzi dalecy od zamysłu cofnienia się: wpadaią często ieszcze w nasze granice.

Z Wiednia dnia 6 *Listopana.*

Ugoda, ktora Rzpltę Genueńską do Koalicyi przeciw Francyi nakłoniła, pod następuiącemi zawarta Punktami. 1*mo.* Aby Austryackie korpus mieysca y Granice Rzpltey zasłaniać pomagało. 2*do.* Aby zatargi z Królem Sardyńskim pogodzone zostały. 3*tio.* Aby dla Rzplitey teraźnieysze possessye wszystkie zagwarantowane były.

Z Lotaryńskiego dnia 7 *Listop:*

Około Saar zgromadzaią się Francuzi wielkiemi kupami, aby w Palatynacie Renu, y Xięstwie dwoch Mostow zimowe kwatery założyć mogli. Lecz zgadnąć niemożna czy się to uda, gdyż Xże Hohenlohe ma głowną założyć w samych dwoch mostach kwaterę.

(5) Poperinga *Miasto w Flandryi Austr:* o *mil* 2 *od Ypry.* *Tysiąc Domow tam iest zamieszkałych.*

(6) Ypra *w Gaz:* *Nro* 81. *na kar:* 4.

DODA-

DODATEK DO GAZETY WARSZAWSKIEY Nru 95.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

Z Madrytu dnia 15 *Pazdzier:*

Dwór nasz iest w Traktacie z Szwaycaryą, aby mu 6000 woyska w żołd ustąpiła. Mówią, że ieszcze pod czas spokoyności 4 Regimenta Szwaycarskie tu przybędą, aby potęgę lądową w kraju powiększyć, ponieważ już teraz spuszczać się nie można na Alians Francuzki.

Z Włoch dnia 29 *Paździer;*

Mowią tu, że 2000 woyska Papiezkiego z iazdy i piechoty składaiącego się także do Toulonu iść ma. Oćiec Swięty od czasu nieiakiego na nogi choruiąc, bawi się łożkiem.

Z Manheimu dnia 4 *Listopada.*

Dobycie liniow Weyssenburgskich nie przyniosło tych pożytkow dla woysk skombinowanych iakich się spodziewano. Zdaie się nawet, że Prusasy od tego momentu cofnęli się. Rozpoczeli byli bombardowazie Landawy, lecz widząc trudność poprzestali oblężenia, gdyż nadto, potrzeba iakaś nagła sukkursu skombinowanym woyskom przymusiła ich do odstąpienia zupełnego z tamtąd.

Głoszą, że Francuzi przymusili woysko Pruskie do reyterady około Pirmasens i, owszem że ich z tamtąd w całe wypędzili, przez co prawe skrzydło Austryackie na niebespieczeństwo wystawione zostało. Woyska Ausryackie usiłowały ruszyć Francuzow z Zabern, ale się nieudało. Około wyższego Renu, podług Rapportow Generała Brumat Austryacy dnia 26. znaczne odniesli nad Francuzami zwycięstwo gdzie do 500. ludzi i 10. Armat utracili.

Z Bruxelli dnia 7 *Listopada.*

Wystawienie Belgickiey armii w posiłek Cesarzowi ofiarowaney od 40000 do następnego y iuż się bydź zdaie kampanij odłożone. Teraz tylko Obywatele *Flandryi* uzbraiani będą. Liczbą tamecznych ochotnikow ma wynosić do 27000.

Z Hagi dnia 9 *Listopada.*

Korpus armii pod Kommendą Xięcia Dziedzicznego, ktore pod Mons stało w dniach 5 y 6 na kwatery zimowe pod *Nievelles i Favre* na Granicę *Henegau i Namuru* Austriackiego pomaszerowało. Xże zaś *Waldek* y Graf *Wartensleben* z swoiemi korpusami w *Thuin i Binche* zostali. Dnia 3 t. m. Francuzi attakowali forpoczty Xcia *de Waldeck w Thuin*, lecz bez skutku. Zdaie się nareszcie, że kampania się na tym żakończy, iż Francuzow od granic *Niderlandu* tylko wstrzymywać będą, a Flandrya iuż niebardzo się ma czego obawiać, gdyż Anglicy pod Generałem *Grey* y Admirałem *Jarvis* znaczne posiłki otrzymali. Ztey więc przyczyny expedycya do *Indyi* zachodniey przed się wzięta, do ktorey ci dway dowodcy przeznaczeni byli, donieiakiego czasu odłożona.

Flotta nasza pod kommendą Kontra Admirała *Melville* do *Algieru* idzie, dla przywrocenia pokoiu tamecznemu rządowi, ma 3. okręta i 2 fregaty, iuż w przeszłym tygodniu popłynęła.

Z Konstantynopola d. 10 *Paźdz:*

Nazajutrz po wjeździe Ambassadora Rossyiskiego tu odprawionym tłomacz Porty podług zadawnionego zwyczaiu udał się do iego rezydencyi z przywitaniem go od Ministerium, oddaiąc zwyczayne w podarunku kwiaty

i owoce, i z strony Wielkiego Wezyra 11 bogatych kobierców, tabakierę z Heliotropu brylantami kameryzowaną i filiżankę porcellanową na podstawie złotey rownie dyamentami osadzoney, zaś tłomacz od Ambaſsadora na wzajem udarowany nożem tureckim z rękoiścią dyamentami wyſadzaną.

DONIESIENIA.

Niżey podpiſani Antreprenerowie Fabryki Chimiczney, maią honor Prześwietney Publiczności a nayſzczegulnieyſzych Jmć PP. Doktorom i Aptekarzom, tudzież Artystom względem niżey wyrażonych preparatow z swoiey Fabryki się polecać.

Nro 1. *Salmiak pulweryzowany albo (Flor ſalis ammoniaci)* 1 *kamien albo* 32 *funt:* 100 *złott:* 1 *font od tego ſamego* 3 *zł: gr:* 15. 2. *Sol Glauberska, kamień* 20 *złot: font od tego ſamego* 1 *zł:* 3. 1 *uncya kermes minerale* 2 *zł. gr:* 7½. 4. 1 *uncya ſulphur: antimonii aurat* 1 *zł: gr:* 7½. 5. 1 *font Sapo antimoniales* 12 *złot:* 6. 1 *font Tinctura antimonii Jacobi* 16 *zł:* 7. 1 *font Bergblau extra przedniego* 18 *zł:* 8. *Barggrun extr: przed:* 1 *font* 3 *zł:* 9. *Extra przed. żołtey malarskiey* 1 *kamień* 72 *zł: font od tegoż ſamego* 2 *zł: i gr:* 15 10. *Nelkenbraura* 1 *font* 1 *zł:* 11: *Farea żołta bronatna* 1 *font zł:* 1 12 *Braunroth font gr:* 15. 13 *Crocus Martis Angielski extra przed: w puſzkach uncya zł:* 6. 14. *Schmirglu ex: przed: Angielskiego font zł:* 5. *Od tego ſamego śrzedniego font zł:* 1. 15. *Spiritus ſalis ammoniaci aquoſus* 1 *flaſzeczka* 3 *zł:* 16. *Extractum Saturni font zł:* 2. 17. *Zin aſche czyli popioł cynowy puſzka zł:* 1. *gr:* 15. 18. *Spoſob do wytracenia pluskwow wdwoch gatunkach butelka po zł:* 5. —*Salmiak w sztukach biały, kamien po* 120 *zł: i Egipski, kamień po zł:* 132 *zł: Za trzy Niedziele naydaley będzie gotowy, ktoby sobie życzył co z pomienionych artykułow nabyć, niech się uda do Fabryki na* Nowolipie *pod* Nro 2445. — *U* JP. Burcharda *Aptekarza na Ulicy Senatorskiey w Kamienicy* JW. Uruskiego Szamb: Nro 477. *u ktorego dostać można tak na kamienie iako też poł i ćwierci za rowną cenę. JPP Kupcy ktorzyby chcieli brać z teyże Fabryki poreyami a oſobliwie Fabrykanci niech się udadzą do JP Doktora* Wolff *na Krakowskim Przedmieściu w Kamienicy JP.* Zadra, *będą mieli podług rożności artykułow pewney roboty. W Warſzawie* 25. *Listop:* 1793.

Wolff i Hoffmann DD. Med: i Chirurg:

Pozostała Wdowa po niegdy Szll: Michale Jaworskim *uwiadomia wſzystkich, ktokolwiek jaką pretenſyą do substancyi po niegdy Szll: Michale* Jaworskim *mieć się rozumie iż Kommiſsya konkurſowa na dniu* 27. *Mca i Roku bieżących, w Kamienicy Xży Augustianow przy Ulicy Długiey stoiącey. Zacznie się w ktorym Sądzie, aby uczynić stawali donosi i uwiadomia.*

Po uczynioney powtorney Prorogacyi Licytacya Dworku Szll: Erazma Demella przy Ulicy Pańska zwaney na Bielinie pod Nrem 1226 *Sytuowanego za poprzedzaiacym Dekretem konkursowym Sądow Woyt: i Ławn: Bielin: w mieyſcu Sadowym dnia* 30 *Listopada Roku* 1793. *po połudńiu o godzinie trzeciey odprawiać się będzie życzący ſobie kupić może przed terminem ſwoią offerencyą zapiſać w Kancellaryi Bielińskiey i Licytacyi dopilnować.*

W Księgarni Jana Ludw: Koch *pod Nro* 4. *na Ulicy* S. *Jańskiey, znayduie się Kalendarz Goſpodarski Supraślskiey Edycyi, na Rok* 1794. *W ktorym iest wyraz Komety. ktora miała się okazać nad Częstochową w tymże Roku. Koſztuie oprawny złł: ieden.*

W Drukarni Warszawskiey XX. Scholarum Piarum, wyſzedł Kalendarzyk Polityczny na Rok przyſzły 1794. *Także Kalendarzyk mały z Zagatkami.*